

1. NODAĻA

Austrumvējš

Atrast Ķiršu gatvi ir vieglāk par vieglu – jāpavaicā tikai policistam, kas stāv ielu krustojumā. Viņš pastums savu ķiveri mazlietiņ uz vienas auss, domīgi pakasīs pakausi, tad pastieps resno, baltā cimdā iespīlēto pirkstu un sacīs: “Pirmais stūris pa labi, otrais pa kreisi, taisni uz priekšu – un klāt esat. Arlaburītu!”

Un, ja jūs ejat tieši tā, kā viņš sacījis, tad itin drīz jau esat Ķiršu gatvē, kurai pa vienu pusi mājas, pa otru – parks, bet pa vidu, zariņos sadevušies, ķiršu koki iet “kas dārzā, kas dārzā...”.

Ja jūs meklējat septiņpadsmito numuru – un tieši to jūs noteikti meklējat, jo visa grāmata būs par šo namu, – tad arī septiņpadsmito numuru atrast ir vieglāk par vieglu. Pirmkārt, jau tāpēc, ka vēl mazākas mājeles Ķiršu gatvē nav. Otrkārt, tāpēc, ka vienīgi šī visā gatvē ir tik veca un noplukusi. Bet misters Benkss, māju pirkdams, sacīja mīsis Benksai, lai viņa pati izvēlas, ko grib: skaistu, spodru un ērtu

māju vai četrus bērnus. Abus ne – to viņš nevarot atļauties.

Misis Benksa apdomāja šos vārdus un nosprieda, ka viņa gan labāk grib Džeinu, savu pirmdzimto, Maiklu, savu otro, un Džonu ar Barbaru, savus mazos, mīļos dvīnīšus. Citādi nemaz nevarēja būt, un Benksu ģimene ievācās septiņpadsmitajā numurā ar bērniem, misis Brilu, kas cepa un vārīja, Elīnu, kas klāja galdu, un Robertsonu Ei, kas pļāva mauru, berza nažus, tīrīja kurpes un, kā diendienā kurnēja misters Benkss, “veltīgi šķieda savu laiku un manu naudu”.

Un, protams, bez visiem jau pieminētajiem bija arī aukle Ketija, kura gan nemaz nav pelnījusi, ka viņas vārdu ieraksta grāmatā, jo tieši tad, kad mans stāsts sākās, bija no septiņpadsmitā numura aizgājusi.

– Ne ar pušplēstu vārdiņu nebrīdinādama! Ne sveiki nepateikdama! Ko nu lai es daru? – bēdājās misis Benksa.

– Sludīnīes avīzē, sirsniņ, – kājas audams, atbildēja misters Benkss. – Un vispār man gribētos, lai arī Robertsons Ei aiziet, ne sveiki nepateikdams. Atkal jau viena kurpe notīrīta, otra – dubļaina! Pēc kā es izskatīšos?

– Tas nu gan nav svarīgi, – misis Benksa atteica. – Labāk pasaki – ko lai es daru ar aukli Ketiju?

– Nezinu gan, ko tu varētu darīt ar aukli Ketiju, ja aukle Ketija ir projām, – misters Benkss atbildēja. – Bet, ja tas būtu es, es gribētu teikt, tavā vietā es, vārdu sakot, es aizsūtītu kādu uz “Rīta Ziņām”,

lai ieliek sludinājumu, ka Džeina, Maikls, Džons un Barbara (nerunājot nemaz par viņu māti) meklē vislabāko no iespējamām auklēm par viszemāko no iespējamām algām un steidzami. Tad es gaidītu un skatītos pa logu, kā aukles stāv rindā pie mūsu vārtiem, būtu ļoti nikns, ka viņas traucē satiksmi un man vēl jādod šiliņš policistam par to, ka esmu sagādājis viņam tik daudz lieku pūliņu. Nu man jāskrien. Pū, auksts kā Ziemeļpolā! No kuras puses vējš?

Tā šķendēdamies, misters Benkss izbāza galvu pa logu un paskatījās uz admirāļa Būma namu Ķiršu gatves stūrī. Tas bija iespaidīgākais nams visā Ķiršu gatvē, un visa Ķiršu gatve ar to lepojās, jo nams izskatījās pēc īsta kuģa. Admirāļa dārzā slējās karoga masts, un jumtu greznoja apzeltīts vējrādis – teleskops.

– Ha! – noteica misters Benkss, žigli ieraudams galvu atpakaļ. – Admirāļa teleskops rāda austrumvēju. Tā jau man likās. Drebuļi pa visiem kauliem. Vilkšu divus mēteļus! – Viņš izklaidīgi noskūpstīja sievu uz deguna, pamāja bērniem un gāja uz Sitiju.

Uz Sitiju misters Benkss gāja katru dienu – izņemot, protams, svētdienas un Banku brīvdienas –, sēdēja tur lielā krēslā pie liela galda un taisīja naudu. Viņš strādāja augu dienu, izgriezdams peniņus un šiliņus, pus kronas un sīkos trīspensu gabaliņus. Un nesa tos uz mājām mazā, melnā somā. Reizēm viņš iedeva pa naudiņai Džeinai un Maiklam, lai viņiem ir, ko iemest savās krājkasītēs, bet reizēm, kad nevarēja neko atlicināt, teica: – Banka ir bankrotējusi, – un bērni tad saprata, ka viņš tajā dienā iztaisījis maz naudas.

Tātad misters Benkss ar savu melno somu aizgāja, misis Benksa nosēdās viesistabā un visu dienu rakstīja vēstules avīzēm, lūgdama drīzāk atsūtīt kādu aukli, – viņa ļoti gaidot –, bet augšā, bērnistabā, Džeina un Maikls jau skatījās pa logu un zīlēja, ko viņiem atsūtīs. Par Ketijas aiziešanu viņi tikai priecājās, šī aukle viņiem nepatika no sākta gala. Viņa bija veca, resna un oda pēc miežu tumes. Par Ketiju labāka būtu kura katra un varbūt pat *daudz, daudz* labāka.

Kad debesis aiz parka jau krēsloja, misis Brila un Elīna uznesa viņiem vakariņas un novannoja dvīņus. Pēc vakariņām Džeina un Maikls atkal sēdēja pie loga, gaidīja mājās misteru Benksu un klausījās, kā vējš švīkstina gatves ķiršu kailos zarus. Koki locījās un virpuļoja mijkrēslī kā traki, izskatījās, ka tie gribētu izdejojot no zemes ar visām saknēm.

– Re, kur viņš nāk! – pēkšņi iesaucās Maikls, rādīdams uz kādu tumšu stāvu, kas smagi nobūkšķēja pret vārtiem. Džeina ieskatījās biežajā mijkrēslī.

*Bērni ieraudzīja, ka tā ir sieviete,
kas ar vienu roku pietur cepuri, bet otrā nes somu.*

– Nav vis tētis, – viņa sacīja. – Tas ir kāds cits.

Tad vēja purinātais un saliektais stāvs pacēla vārtu krampīti, un bērni ieraudzīja, ka tā ir sieviete, kas ar vienu roku pietur cepuri, bet otrā nes somu. Tad Džeinas un Maikla acu priekšā notika kaut kas jau pavisam ērmots. Tiklīdz nācēja bija pa vārtiem iekšā, vējš parāva viņu gaisā un svieda pret māju. Gluži tā, it kā būtu sviedis viņu pret vārtiem, tad pagaidījis, lai viņa vārtus atdara, sagrābis atkal ar visu somu un cepuri un triecis pret durvīm. Metiens bija pamatīgs, visa māja nolīgojās, kad svešā ar varenu būkšķi atsitās pret stenderi.

– Cik jocīgi! Kaut ko tādu es nekad neesmu redzējis, – nobrīnījās Maikls.

– Ejam skatīties, kas viņa ir, – Džeina noteica, paķēra brāli aiz rokas, novilka no palodzes un izrāva cauri bērnistabai kāpņu laukumiņā. No turienes allaž varēja labi redzēt, kas notiek priekšnamā.

Tagad bija redzams, ka māte iznāk no viesistabas un līdzī viņai svešā sieviete. Džeina un Maikls pamanīja, ka atnācējai ir melni, spīdīgi mati. – Gluži kā koka lellei, – Džeina nočukstēja. Un ka viņa ir tieva, ar lielām rokām un kājām, bet mazām, urbīgi zilām ačelēm.

– Jūs redzēsiet, ka viņi ir ļoti jauki bērni, – misis Benksa teica.

Maikla elkonis asi iebuksnījās Džeinas ribās.

– Un ka ar viņiem jums nebūs ne mazāko nepatikšanu, – misis Benksa nedroši turpināja, jo pati

neticēja tam, ko runāja. Un pēc atnācējas nospurciena bērni varēja spriest, ka arī *viņa* netic.

– Jā, un tad vēl atsauksmes... – misis Benksa iemiņējās.

– Es principā neuzrādu nekādas atsauksmes, – bargi noteica svešā. Misis Benksa iepleta acis.

– Man likās, tā ir pieņemts, – viņa sacīja. – Es gribēju teikt... cik man zināms, visi tā dara.

– Ļoti vecmodīga ideja, *manuprāt*, – Džeina un Maikls dzirdēja bargo balsi atcērtam. – *Ļoti* vecmodīga. Drīzāk jau otrādi – *neviens* tā vairs nedara!

Jāpiebilst, ka par visu vairāk misis Benksa baidījās būt vecmodīga. Viņa nepārdzīvotu, ka viņu kāds noturētu par vecmodīgu. Tāpēc viņa steigšus atsaucās:

– Tad jau labi. Nedomāsim par to. Es apvaicājos tāpat vien, ja gadījumā *jūs* prasītu atsauksmes par mums. Bērnistaba ir otrajā stāvā. – Un viņa gāja uz kāpnēm un runāja, un runāja, ne elpu neatvilkdama. Tāpēc misis Benksai, pa priekšu ejot un runājot, nebija ne jausmas, kas notiek aiz muguras, toties Džeina un Maikls no kāpņu laukumiņa lieliski redzēja, kādu jaunu brīnumu taisa atnācēja.

Viņa, protams, devās līdz misis Benksai uz otro stāvu, taču ne kājām, kā jebkurš to darītu. Lielo somu rokās turēdama, viņa graciozi uzbrauca *augšā* pa kāpņu margām un nokļuva otrajā stāvā vienlaikus ar misis Benksu. Kaut ko tādu neviens un nekad nebija izdarījis – to Maikls un Džeina varēja apzvērēt. Lejā, protams, – viņi paši ne reizi vien bija laidušies lejā pa

margām. Bet augšā – nekad. Bērni ziņkārīgi skatījās uz ērmoto atnācēju.

– Tad jau viss kārtībā, – atviegloti nopūtās bērnu māte.

– Kā tad. Kamēr vien *es* būšu mierā, – atteica svešā, slaucīdama degunu milzīgā, sarkanbalti svītrotā mutautā.

– Bet bērni! – iesaucās misis Benksa, ieraudzījusi viņus kāpnēs. – Ko jūs te darāt? Šī ir jūsu jaunā aukle Mērija Popinsa. Džeina, Maikl, sakiet: “Labvakar!” Un tie, – viņa pamāja ar roku uz zīdaiņu gultiņām, – ir dvīņi!

Mērija Popinsa cieši nopētīja visus pēc kārtas, it kā šaubīdamās, vai viņai šie bērni būs pa prātam.

– Mēs jums patīkam? – apprasījās Maikls.

– Maikl, neesi bezkaunīgs, – māte viņu apsauca.

Mērija Popinsa joprojām noraudzījās bērnos. Tad skaļi, gari nošņaukājās, kam vajadzēja nozīmēt, ka viņa ir izlēmusi, un teica: – Es pieņemu vietu.

– Tādā balsī, – misis Benksa vēlāk sacīja vīram, – it kā viņa mums parādītu ārkārtēju godu.

– Var būt, ka parāda arī, – teica misters Benkss, uz mirkli pabāzdams degunu gar laikraksta malu un tūlīt atkal pazudams aiz tā.

Kad māte bija aizgājusi, Džeina un Maikls sāka sāniski virzīties pie Mērijas Popinsas, kura stāvēja nekustīga kā sētas miets, rokas uz vēdera salikusī.

– Kā jūs atnācāt? – Džeina jautāja. – Izskatījās taisni tā, it kā vējš būtu jūs atpūtis.

– Atpūta arī, – Mērija Popinsa strupi atbildēja. Viņa sāka tīt šalli no kakla, noņēma cepuri un pakāra uz gultas gala.

Neizskatījās, ka Mērija Popinsa grasītos vēl kaut ko sacīt – kaut gan brīdi pa brīdim viņa nicīgi nošņaukājās –, tāpēc arī Džeina cieta klusu. Bet, kad viņa noliecās, lai atvērtu somu, Maikls nekādi nespēja novaldīties.

– Cik jocīga soma! – viņš iesaucās, rādīdams uz to ar pirkstu.

– Tepiķis, – teica Mērija Popinsa, sprauzdama atslēgu slēdzenē.

– Tur iekšā ir tepiķis?

– Nē. No tepiķa šūta.

– Ā, – teica Maikls, – saprotu. – Bet viņš nesaprata vis.

Tikmēr soma bija atslēgta, bet, Džeinai un Maiklam par lielu brīnumu, – galīgi tukša.

– Ai, – iesaucās Džeina, – tur taču nekā nav iekšā!

– Ko tu sauc par neko? – noprasīja Mērija Popinsa, izslējās visā augumā un izskatījās briesmīgi apvainojusies. – Nekā nav iekšā, tu saki?

To teikdama, viņa izņēma no tukšās somas baltu, iestīvinātu priekšautu un apsēja ap vidu. Pēc tam viņa izcēla no somas lielu gabalu tualetes ziepju, zobu suku, matu sprādzes, mazu saliekamu krēslu un klepus tablešu kārbīņu.

Džeina un Maikls acis vien iepleta.

– Bet es taču *redzēju*, – nočukstēja Maikls. – Soma bija tukša!

– Kuš! – teica Džeina, jo Mērija Popinsa patlaban ņēma laukā lielu pudeli, uz kuras bija rakstīts: “Vienu tējkaroti pirms gulētiešanas.”

Tējkarote bija piesieta pie pudeles kakla, un Mērija Popinsa jau tecināja karotē tumši sarkanu šķidrumu.

– Tās ir jūsu zāles? – ziņkārīgi jautāja Maikls.

– Nē, tavas, – teica Mērija Popinsa un pastiepa karoti uz viņa pusi. Maikls blenza uz karoti. Sarauca degunu. Sāka protestēt.

– Es negribu zāles! Man nevajag zāles! Es nedzeršu!

Bet Mērija Popinsa tikai cieši jo cieši raudzījās uz viņu, un Maikls pēkšņi juta, ka nekādi nav iespējams skatīties uz Mēriju Popinsu un neklausīt. Viņai piemita dīvaina un ārkārtēja īpašība – vienlaikus šausmināt un patīkami satraukt. Karote nāca tuvāk. Viņš aizmūrēja elpu, samiedza acis un rāva zāles iekšā. Mute pieplūda ar kaut ko brīnum gardu. Maikls izgaršoja to ar mēli. Tad norija, plati un priecīgi smaidīdams.

– Zemeņu saldējums! – viņš svētlaimīgi izdvesa. – Vēl! Vēl! Vēl!

Bet Mērija Popinsa, joprojām tikpat bargu seju rādīdama, jau lēja zāles Džeinai. Sudrabzaļi zeltaina strūkļiņa ietecēja karotē. Džeina nogaršoja.

– Citronsīrups, – viņa teica, jūsmīgi aplaizīdama lūpas. Taču, ieraudzījusi, ka Mērija Popinsa iet ar savu pudeli pie dvīņiem, Džeina metās starpā.

– Ai, nē! Lūdzu! Viņi vēl pārāk maziņi. Viņiem tas kaitēs. Lūdzu, nevajag!

Mērija Popinsa nelikās ne zinis, tikai uzmeta Džeinai šaušalīgu skatienu un bāza karoti Džonam mutē. Viņš kāri to izlaizīja, bet pēc pilieniem, kas nokrita uz viņa lacīša, Džeina un Maikls varēja spriest, ka šoreiz karotē bijis piens. Tad savu daļu dabūja Barbara, kas noguldzās vien un divreiz aplaizīja karoti.

Mērija Popinsa pielēja karoti atkal un svinīgi iedzēra pati.

– Ruma punšs, – viņa noteica, aplaizīdama lūpas un aizbāzdama pudeli.

Džeinai un Maiklam aiz brīnumiem vai acis izsprāga no pieres, bet ilgi brīnīties viņiem nebija lemts, jo Mērija Popinsa, nolikusi brīnumaino pudeli uz kamīna malas, nokomandēja: – Žip, žip – un gultā!

Pie izģērbšanas viņa ķērās pati. Džeina un Maikls pamanīja, ka pogas un āķīši, kas auklei Ketijai sagādāja daudz pūliņu un šķendēšanās, Mērijas Popinsas rokās sprāga vaļā zibenīgā ātrumā. Ne minūte nepagāja, kad viņi jau gulēja zem segām un naktslampiņas blāvajā gaismā noskatījās, kā Mērija Popinsa izkravā savu somu.

Viņa izņēma septiņus flaneļa un četrus kokvilnas naktskreklus, kurpju pāri, domino kauliņus, divas peldcepures un pastkartīšu albumu. Beidzot viņa izcēla no somas saliekamo gultu ar visām segām, spilveniem un pēli un nolika starp Džona un Barbaras gultiņām.

Džeina un Maikls, sēdus uztrausušies, skatījās. Viņi bija tik pārsteigti, ka nezināja, ko teikt. Bet abi

saprata, ka nu reiz Ķiršu gatvē numur septiņpadsmit sākušies zili brīnumi.

Mērija Popinsa pārsvieda pāri galvai flaneļa naktskreklu un sāka zem tā izģērbties, gluži kā teltī. Maiklam tik ļoti patika dīvainā, jaunā aukle, ka viņš vairs nekādi nespēja nociesties un iesaucās: – Mērij Popins! Jūs taču no mums neiesiet projām? Nemūžam neiesiet?

Nekāda atbilde no naktskrekla apakšas nebija dzirdama. To Maikls nespēja paciest.

– Jūs neiesiet no mums projām, vai ne?

Naktskrekla izgriezumā parādījās Mērijas Popinsas galva. Nikna jo nikna!

– Vēl vienu vārdu, – viņa draudīgi teica, – un es saukšu policistu!

– Es tikai izsacīju cerību, – Maikls pazemīgi iebilda, – ka jūs tik drīz neiesiet projām... – Viņš aprāvās sasarcis un nokaunējies.

Mērija Popinsa, ne vārda neteikdama, pablenza uz viņu un Džeinu. Tad nošņaukājās.

– Es palikšu, kamēr vējš nemainīsies, – viņa strupi atcirta, nopūta sveci un likās gultā.

– Tad jau labi, – Maikls noteica pa pusei sev, pa pusei Džeinai. Bet Džeina neklausījās. Viņa domāja par visu, ko šodien redzējusi, un brīnījās...

Tā nu Mērija Popinsa apmetās uz dzīvi Ķiršu gatvē septiņpadsmit. Un, kaut arī Benksu ģimene brīžiem ilgojās pēc mierīgajām, ne ar ko neievērojamām

dienām, kad te saimniekoja aukle Ketija, visi tomēr priecājās par Mērijas Popinsas parādīšanos. Mistrs Benkss priecājās, ka viņa ieradusies, nebūt neradot satiksmes traucējumus Ķiršu gatvē, un viņam nevajadzējis dot dzeramnaudu policistam. Misis Benksa priecājās, ka var palielīties ar jaunu, ļoti modernu aukli, kas ieteikuma vēstules uzskata par vecmodīgām blēņām. Misis Brila un Elīna priecājās, ka visu dienu var dzert tēju virtuvē, nenīkstot augšā pie bērniem. Robertsons Ei arī priecājās, jo Mērijai Popinsai bija tikai viens pāris kurpju un tās viņa spodrināja pati.

Bet, ko par to visu domā Mērija Popinsa, nezina neviens, jo Mērija Popinsa nevienam neko nestāstīja.

